

מ"ת 3758/03/15 - מיכאל פרץ נגד מדינת ישראל - פמ"ד פלילי

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

מ"ת 3758-03-15 מדינת ישראל נ' פרץ (עצור בפיקוח)
תיק חיצוני: 1095/15
בפני כבוד השופט נסר אבו טהה
המבקש מיכאל פרץ (עצור בפיקוח)
ע"י ב"כ עו"ד עדי קידר
נגד המשיבה מדינת ישראל - פמ"ד פלילי
ע"י ב"כ עו"ד שאול ציון

החלטה

1. זוהי בקשה לעיון חוזר, במסגרתה עותר המבקש להורות על ביטול המעצר במתכונת של אזוק אלקטרוני ולהמיר את מעצר הבית המלא - במעצר בית יישובי - כדי לאפשר למבקש לעבוד לפרנסתו במסגרייה המצויה בסמוך לכתובת החלופה.
2. כנגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות ביטחוניות רבות, לרבות עבירה של מגע עם סוכן חוץ, סיוע לאויב במלחמה, פעולה ברכוש טרור שעניינה קשירת קשר עם סוחרים לצורך הברחת סחורות לרצועת עזה, תוך ידיעה, כי אלה ישמשו את החמאס לצורך מלחמתו בישראל - עבירות בין השנים 2012 - ינואר 2015.
3. תחילה המבקש נעצר עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריה ביום 08.02.2015.
4. בתאריך 22.02.2016, עבר המבקש ממעצר מאחורי סורג ובריה, למעצר בפיקוח אלקטרוני במושב "ניר משה", לצד פיקוח אנושי של שבעה ערבים, וכן הפקדה כספית משמעותית.
5. בתאריך 04.08.2016, הועתקה כתובת המעצר בפיקוח אלקטרוני לכתובת מגוריו של המבקש - ביישוב מבטחים 82 (ראה החלטת כב' השופט יעקב פרסקי מיום 04.08.2016).
6. בתאריך 25.08.2016, במסגרת הדיון שהתקיים בבית המשפט העליון, בבקשת המשיבה לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי - הורה בית המשפט העליון על הארכת מעצרו של המבקש במתכונת של אזוק אלקטרוני ב-90 ימים נוספים, החל מיום 02.09.2016, או עד למתן פסק דין בתיק העיקרי.

יחד עם זאת, ציין בית המשפט העליון, כי היה והמבקש יחפוץ להגיש בקשה לשינוי תנאי המעצר, עליו להגיש

בפני בית המשפט המחוזי, והאחרון יחליט על פי שיקול דעתו, ואין בכך כדי להביע עמדה (ראה פסקה 3 להחלטת בית המשפט העליון בבש"פ 6439/16).

7. בתאריך 22.09.2016, במסגרת הדיון שהתקיים במעמד הצדדים, הורה בית המשפט למפקח על האזוק האלקטרוני לבחון אפשרות להרחיב את טווח האזוק האלקטרוני למסגרייה שנמצאת בתוך המשק בו נמצאת כתובת המעצר במתכונת אלקטרונית.

בנוסף, הורה בית המשפט לשרות המבחן להגיש תסקיר עדכני, אשר יבחן בהערכה מחודשת, את רמת מסוכנותו של המבקש, לרבות ביטול המעצר במתכונת של אזוק אלקטרוני.

8. בתאריך 02.10.2016, התקבלה חוות דעת הממונה על הפיקוח האלקטרוני, לפיה לא ניתן הרחיב את טווח האזוק למסגרייה, שכן המפוקח לא נקלט שם.

9. בתאריך 22.11.2016, התקבל תסקיר עדכני מאת שרות המבחן, שתמציתו -

"בהתייחס לרמת הסיכון אמנם התרשמנו כי המבקש לא ערך שינוי משמעותי בתפיסותיו ועמדותיו במהלך התקופה שחלפה מאז החל ההליך המשפטי בעניינו. לצד זאת אנו סבורים כי מעצרו הממושך בכלא במשך כשנה ובהמשך מעצרו בפיקוח אלקטרוני למשך זמן ניכר, הינם תקופת זמן משמעותית תחת תנאים מגבילים אשר הביאה ללחצים כלכליים ולהערכתנו יש בהם גורם מרתיע ומצמצם סיכון."

באשר ליציאה לעבודה - שרות המבחן סבור, כי מאחר וחלק מהאישומים המיוחסים למבקש, הינם עבירות מרמה, עדיף כי יעבוד בשלב זה כשכיר ולא כעצמאי.

לסיכום - שרות המבחן, ולאחר לבטים, ממליץ על הקלה בתנאי מעצרו, כך שיבוטל המעצר במתכונת של פיקוח אלקטרוני וכן יציאה לעבודה בין השעות 06:00-18:00 בעבודות מסגרות באזור החלופה, ללא צורך בליווי. בשעות הלילה יהיה נתון במעצר בית בפיקוח הערבים.

10. בתאריך 01.12.2016, במסגרת הדיון שהתקיים במעמד הצדדים, עתר בא-כוח המבקש לאמץ את המלצת שרות המבחן מהטעמים והנימוקים שעמד עליהם שרות המבחן בהמלצתו. בנוסף נטען, כי המגבלות שהיו נתונים בהם המעורבים האחרים בפרשייה (יורם אלון וציון בן חמו) - הוסרו כליל מזה שנה. עוד נטען, כי ההליך העיקרי טרם הסתיים וסיכומי ההגנה קבועים ליום 31.01.2017. עוד עמד בא-כוח המבקש על נסיבותיו האישיות והמשפחתיות של המבקש, לרבות הקשיים הכלכליים בהם נתונה משפחתו של המבקש, על רקע המעצר הממושך, ללא אפשרות לסייע בפרנסת משפחתו התלויה בו. עוד נטען, כי המבקש ראוי לאמון בית המשפט, בשים לב, כי שמר על תנאי השחרור בערובה ללא הפרות כלשהן.

11. בא-כוח המשיבה מנגד, עתר לדחות את המלצת שרות המבחן, ולהותיר את המבקש עצור במתכונת של מעצר בפיקוח אלקטרוני, בשים לב לחומרת העבירות המיוחסות לו בכתב האישום, אשר מצביעות על מסוכנותו. עוד נטען, כי המלצת שרות המבחן כשמה היא, ואינה כובלת את שיקול דעתו של בית המשפט. עוד נטען, כי משפטו של המבקש נמצא בישורת האחרונה, שכן סיכומי ההגנה קבועים ליום 31.01.2017. עוד נטען, כי בכוונת המשיבה להגיש בקשה נוספת להארכת מעצרו של המבקש במתכונת של אזוק אלקטרוני - לבית המשפט העליון בהתאם לסעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי.

המסגרת הנורמטיבית

12. לענייננו, ראויים לציין מספר החלטות של בית המשפט העליון - בבש"פ 5564/11, פלוני נגד מדינת ישראל: בש"פ 966/16, בש"פ 1719/16, בש"פ 1733/16, בש"פ 3611/10.

"הנה כי כן, שחרור לחלופת מעצר וטיב החלופה נגזרים לעיתים מעוצמת הראיות. חלופת מעצר היא ביטוי שהשתרש בפרקטיקה אך אינו מופיע בחוק המעצרים, וסעיף 21(ב)(1) לחוק נוקט לשון "שחרור בערובה ותנאי שחרור". חלופת מעצר אין פירושה בהכרח מעצר בית מלא, ולרשות בית המשפט עומד מגוון של כלים, כמפורט בסעיף 48(א) לחוק המעצרים שעניינו ב"תנאי השחרור בערובה".

לא הייתי מזכיר דברים אלה, המובנים מאליהם, אילולא התחושה כי החלופה של מעצר בית מלא, הפכה לתנאי שחרור "אוטומטי" כתחליף למעצר בפועל. אך יש לזכור כי גם מעצר בית מלא הוא בגדר הגבלה, ואף הגבלה קשה, על חירות הפרט, במיוחד בהאידינא, שבירור התיק העיקרי עלול להתארך חודשים ואף שנים. אין זה מהדברים הקלים "לטפס על הקירות" משך חודשים רבים בין ארבעה כתלים. הבטלה עלולה להביא לידי שעמום והשעמום לידי חטא של הפרת תנאי מעצר הבית ולהסתבכות נוספת של הנאשם. לכך יש להוסיף כי מעצר בית ממושך עלול לפגוע בפרנסתו של הנאשם ושל בני ביתו התלויים בו למחייתו".

רוצה לומר, כי גם בקביעת תנאי החלופה, היד אינה צריכה להיות "קלה על ההדק", ותנאי החלופה והגבלת החירות צריכים להיגזר הן מעוצמתה של עילת המעצר והן מעוצמת הראיות בכל מקרה ומקרה.

החלטה נוספת בבש"פ 3611/10, עימאד רמאל נגד מדינת ישראל, נקבע:

"אמנם ככלל אין מקום לכרסום בתנאי השחרור שנקבעו מבלי שחלף די זמן מההחלטה האחרונה בעניין זה, ומבלי שקמו נסיבות חדשות או התגלו עובדות חדשות. חלוף הזמן חשוב הן מאחר שזו מצוות המחוקק הן בשל הצורך שלא להעמיס יתר על המידה על מערכות המשפט העמוסות ממילא, והן בשל הטעם המהותי שעומד בבסיס הזמן החולף, המאפשר לבחון האם ניתן ליתן בנאשם אמון מספיק בשביל להקל עוד בתנאי שחרורו. עם זאת, חלוף זמן ניכר, כדרישת הסעיף, הוא מושג שאף הוא תלוי בנסיבות העניין, ובמקרים המתאימים ניתן לחרוג מנוהל הפסיקה ולדון בבקשה להקלת תנאי המעצר חרף העובדה שחלפו אך חודשים ספורים מאז ניתנה ההחלטה האחרונה בעניין תנאי השחרור."

החלטות נוספות רלוונטיות לענייננו, בהינתן העובדה, כי מדובר במבקש שעצור במתכונת של מעצר באזוק אלקטרוני בהתאם לסעיף 22 לחוק - בש"פ 966/16, וכן בש"פ 1719/16.

"טרם שתישקל אפשרות לצאת לעבודה, על העצור בתנאי אזוק אלקטרוני להראות כי המסוכנות הנשקפת ממנו פחתה כך שאין צורך באמצעי זה. רק אז, עם ההחלטה להסיר את האזוק האלקטרוני ועל שחרור לחלופת מעצר, משתנה הסטטוס של המפוקח מ"עצור" ל"משוחרר בתנאים מגבילים", ויכול שתישקל במקרים המתאימים האפשרות לצאת לעבודה." (ראה בש"פ 966/16, פסקה 3, עמ' 7).

13. עוד נקבע בפסיקה, כי בבחינת בקשתו של אדם לעיון חוזר בתנאי מעצרו, על בית המשפט לבחון האם יש בהיענות לבקשתו, כדי לפגוע בתכליתה של חלופה זו.

ההכרה בחשיבות יכולתו של אדם להתפרנס ולדאוג לצורכי מחייתו מלמדת אותנו, כי אף שמדובר בנאשם המשוחרר לחלופת מעצר, יש לנסות, במקרים הראויים, לבחון את אפשרות השתלבותו במסגרת עבודה, אשר תבטיח לו פרנסה ותעסוקה. זאת, כמובן, בכפוף לכך שלא יהיה בכך משום פגיעה באינטרס ציבורי סותר. לפיכך, במידה וניתן להשיג את תכלית חלופת המעצר גם כשהנאשם יוצא לעבוד, תוך הבטחה כי אין ביציאתו לעבוד משום סכנה לציבור או אפשרות לפגיעה בתקינות ההליך המשפטי נגדו, במקרה המתאים יהיה ראוי לאפשר זאת (ראה לעניין זה בש"פ 2857/06).

14. על רקע המבחנים שהותו בפסיקה, ולאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים, וכן עיינתי בהחלטת בית משפט מיום 22.02.2016, וכן בתסקיר העדכני של שרות המבחן, וכן שמתי לנגד עיני את החלטת בית המשפט העליון שניתנה בעניינו של המבקש במסגרת דיון לפי סעיף 62 לחסד"פ, בבש"פ 6439/16, מיום 25.08.2016, ובהתחשב במכלול השיקולים הרלוונטיים, לרבות הטעמים והנימוקים שעמד עליהם שרות המבחן בהמלצתו, וכן הטעמים והנימוקים שעמד עליהם בא-כוח המבקש בטיעונו, **אני רואה לנכון להמיר את המעצר במתכונת של פיקוח אלקטרוני - למעצר בית מלא, בתנאים כמפורט להלן:**

לא נעלם מעיני כי אמנם למבקש מיוחסות עבירות חמורות, אולם במקרה דנן, לא שוכנעתי כי במתן היתר למבקש לצאת לעבודה, יש כדי לפגום בתכליתה של חלופת המעצר שנקבעה בעניינו, או כדי פגיעה בתקינות ההליך המשפטי נגדו, וביתר שאת נוכח חלוף הזמן הניכר ללא הפרות מצד המבקש וכן התרשמות שירות המבחן מהפחתה ברמת הסיכון הנשקפת מצד המבקש. מה גם, מדובר במקום עבודה אשר נמצא בסמוך לכתובת החלופה, בתוך היישוב בו מתגורר המבקש. אותם טעמים יפים גם בנוגע להסרת הפיקוח האלקטרוני.

א. המבקש ימשיך לשהות במעצר בית מלא באותה כתובת - יישוב מבטחים משק מספר 82, תחת פיקוחם של אותם ערבים לסירוגין.

ב. יותר למבקש לצאת ממעצר הבית לצורכי עבודה בימים א-ה בין השעות 06:00-18:00, ובימי ו' בין השעות 06:00-14:00, במסגרייה המצויה במשק והסמוכה לכתובת החלופה.

ג. בימים בהם לא יעבוד המבקש, ימשיך לשהות במעצר בית מלא, ובפיקוחם המלא והמתמיד של מי מהערבים.

ד. יתר תנאי השחרור בערובה יישארו בעינם - בכפוף לאמור לעיל.

15. משנאמר בדיון כי בכוונת המשיבה להגיש בקשה נוספת להארכת המעצר במתכונת של פיקוח

אלקטרוני לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי - הנני מורה על עיכוב החלטתי לתקופה של **שבעה ימים** מיום מתן ההחלטה.

המזכירות תשלח עותק ההחלטה לצדדים, לשרות המבחן וכן למפקח על האזוק האלקטרוני.

ניתנה היום, ח' כסלו תשע"ז, 08 דצמבר 2016, בהעדר הצדדים.